

بازشناسی مؤلفه‌های محیطی مؤثر بر احساس امنیت در فضاهای شهری (با تأکید بر یافته‌های پژوهشگران ایرانی)

علی اسدپور، دکتری معماری منظر از دانشگاه علم و صنعت ایران، مدرس دانشگاه هنر شیراز، شیراز، ایران.

asadpour@shirazartu.ac.ir

مجید توانگرزمین^۱، دانشجوی کارشناسی ارشد معماری مؤسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران.

majid.tavangarzamin@gmail.com

شهربانو عباس‌زادگان، دانشجوی کارشناسی ارشد معماری مؤسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران

shabbaszadegan@yahoo.com

عالیه حسینی منفرد، دانشجوی کارشناسی ارشد معماری مؤسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران

alie.hosseini@gmail.com

چکیده

امنیت در محیط‌های شهری و تحلیل راهکارهای افزایش آن از موضوع‌های درخور توجه بسیاری از اندیشمندان حوزه‌های برنامه‌ریزی شهری، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و... است. در بسیاری از موارد شکل‌گیری محلات یا فضاهای امن در سطح شهر محصول ساختار خاص کالبدی یا به عبارتی نوع طراحی محیط آن از یک سو و پارامترهای خاص اجتماعی و اقتصادی از سوی دیگر است. پژوهش حاضر از نوع از نوع کیفی است، و اطلاعات مورد استفاده از مطالعه منابع کتابخانه‌ای گردآوری شده‌اند و یافته‌های آن در رویکردی استنتاجی مورد بازخوانی و تحلیل قرار گرفته‌اند. در مطالعات انجام‌شده به مؤلفه‌های گوناگونی اشاره شده است، که با جمع‌آوری این مؤلفه‌ها، تحلیل و دسته‌بندی آنها، سعی در یافتن مؤلفه‌های جدید و پیش‌بینی چالش‌های روبرو دارد. سه مؤلفه کلی «فعالیتی»، «کیفیت محیطی» و «نظارت محیطی» از نتایج این تحقیق می‌باشد. از آن جایی که احساس امنیت در محیط‌های شهری ناگزیر از پاسخ‌دهی مناسب به ابعاد گوناگون محیط‌های شهری است، می‌توان مؤلفه‌های سازنده امنیت را مؤلفه‌هایی به موازات مؤلفه‌های سازنده مکان تعریف نمود، به عبارت بهتر می‌توان گفت امنیت محیط‌های شهری عبارت از برآیند سه مؤلفه کلی، «فعالیت»، «کیفیت محیطی» و «نظارت محیطی» می‌باشد. ما انسان‌ها ابتدا محیط را شناسایی و نسبت به کیفیت محیط قضاوت و ارزیابی می‌کنیم و بر اساس ارزیابی خود رفتار می‌کنیم.

کلیدواژه: امنیت، محیط شهری، فعالیت، کیفیت محیط، نظارت بر محیط.